

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Momente grele. — Anul 1929 bursier. — Stabilizare și bilanț. — Situația. — Impunerea depozitelor dela bănci. — *Cronică:* Criză financiară în Timișoara. Banca „Pruna”. Efectele legii concordatului preventiv în capitală. — Prospect de emisiune.

Momente grele.

Piața financiară din provincia noastră, trece prin puternice emoțiuni. Este vorba de sacrificarea independenței mai multor bănci românești, cu considerabile pagube pentru acționari, — în scopul salvării depunerilor. O problemă, de o necunoscută gravitate, a ajuns la ordinea zilei, pentru a cărei rezolviri se cere sânge rece din partea celor ce sufăr și multă inimă și înțelegere, din partea celor ce ajută. Deși stăm și noi sub impresia puternică a știrii primite, ne nizuim a fi calmi, pentru a sfătui și pe cei interesați să fie înțelepți. Cum se vede, trebuie să facem și noi sacrificii în interesul consolidării economice, și a încunjurării nenorocirilor mai mari.

Obiectivitatea noastră cere să arătăm aci, că cauza relelor ce au dat peste capul băncilor din chestie, este de căutat în prima linie în deruta valutară a țării și în chaosul politic, ce a domnit după războiu. Falșificarea vieții noastre politice, — făcute de oameni, cari aveau temere de rezultatele fermentării, produse de intrarea pe arenă a unor elemente noi și nepregătite, — se răzbună amar. Ce-i trist, e că nu vinovații unor idei fixe și desprețuitorii realităților plătesc costul unor experimentări, a căror evitare toți am cerut-o, — ci cele mai valoroase elemente sociale, oamenii cari

au făcut economii, oamenii cari au sprijinit cu banul lor înființarea și dezvoltarea institutelor noastre financiare. Ar fi dureros, dacă din aceste experiențe ei ar trage concluzii sumare, căci acel lucru ar constitui un regres economic foarte păgubitor, ba chiar o primejdie.

Nu cunoaștem detailurile, și deocamdată dăm drumul acestor șire, care voiesc a arăta îngrijorarea noastră, adresând și dlui Ministru Madgearu rugămintea să-și dea silința a fi ardelean, când rezolvă aceasta problemă ardeleană. Să-nărea să se facă pe lângă cele mai mici sacrificii din partea băncilor ajunse la impas, în interesul general al acestei provincii. Credem, că fiecare bancă ar trebui tratată individual, căci concentrarea băncilor bolnave și scoaterea din obligo moral al vechilor conducători, ar putea produce alte nenorociri, cu urmări funeste.

Anul 1929 bursier.

Anul trecut a fost foarte bogat în evenimente, atât cât privește organizarea și administrarea bursei, cât și în privința formațiunii cursurilor. Optimismul care a dominat situația la începutul anului trecut a fost în întreg decursul anului tot mai mult combătut de evenimentele succedate.

Doiu examina pe rând situația tuturor factorilor cari la un loc compun organismul bursei.

Conducerea bursei numită Comitetul bursei în ultimii ani a fost mult preocupată de reorganizarea întregii instituțiuni. Problema aceasta a devenit foarte urgentă în anul trecut parte din cauza, că hausse-a de revalorizare care s'a deslănțuit în anul 1928 în bursa noastră fără a avea temeiuri solide a produs defecțiuni serioase în aparatul bursei pentru lichidarea operațiunilor,

iar pe de altă parte că bursa în urma normalizării vieții financiare prin decretarea stabilizării trebuia să-și refacă rândurile, să-și ia toate precauțiunile spre a se putea apuca de operațiunile necesare vieții normale de bursă: operațiunile pe termen.

În rezumat atențiunea comitetului s'a îndreptat:

1. Spre a împiedeca speculațiunea la diferențe și a da publicității cursuri, cari să reprezinte valoarea reală a hârtiilor, formată prin o dreaptă măsurare între ofertă și cerere și

2. Spre o întărire a corpului agenților oficiali (și a remizierilor lor) mărindu-li-se garanțiile și introducându-se responsabilitatea solidară a lor.

Nu mă voiu băga în amănunte cu privire la dispozițiunile noui ale legii spre realizarea celor două deziderate de mai sus. Voiu aminti numai că practica pieței sau mai bine zis a vieții noastre bursiere, care funcționa întru toate după modelul celeia din Berlin — cu excepțiunea lichidării operațiunilor — dela care dealtfel am împrumutat și vechea lege a burselor, nu a fost de loc ținută în seamă la elaborarea nouilor dispozițiuni.

Dispozițiunile restrictive cari suprimă total târgul liber și caută să concentreze întreaga activitate bursieră în târgul oficial și în mâinile agenților oficiali până în prezent nu a putut fi puse în practică, întocmai precum nu s'au putut găsi încă posibilități de a se schimba felul de lichidare al operațiunilor și întocmirea unei cote oficiale fidelă realității, dovedite ambele ca defecuoase.

Purcezându-se astfel la lucru, prin mijloace nepotrivite sau mai bine zis nefirești și străine de pulsația zilnică a bursei, organizarea reală și temeinică a ei suferă o nouă amânare, iar de pe urma acestora se amână și introducerea operațiunilor pe termen, promise categoric pentru sfârșitul anului trecut.

Este drept că în practica de toate zilele se observă o oarecare disciplină, care însă mai mult îngreuează decât ușurează executarea operațiunilor de bursă și care rezultă nu atât din îmbunătățirea metodelor de lucru, ci de frica sancțiunilor ce comitetul le-a pus în vedere.

Pentru deținătorii de valori mobiliare anul trecut fără nici o exagerare îl putem numi dezastruos.

În adevăratul înțeles al cuvântului s'au ruinat toți aceia, cari au avut și și-au păstrat hârtiile petrolifere. Situația precară în care au ajuns societățile petrolifere din cauza conjuncturei nefavorabile mondială a petrolului, mai departe ușurătatea cu care au fost conduse cu deosebire societățile noastre naționale, care ușurătate a

fost complet dovedită de acționari cu deosebire la IRDP. și Cred. Minier sunt cauzele, că deșinătorii români de petrolifere au suferit pagube de peste un miliard de Lei. Dacă în urma ameliorării târgului petrolului spiritele alarmante s'au mai potolit puțin, nu urmează că situația din bursă a acțiunilor petrolifere s'a întărit. Situația materială a societăților petrolifere tot nelămurită este, iar posibilitățile lor de realizări în viitorul apropiat sunt foarte problematice. Plus că nici vorbă nu poate fi de distribuirea vreunui dividend.

Acțiunile bancare, mai departe cele industriale, cu toate că sunt hârtii cu o rentabilitate satisfăcătoare au fost reduse aproape la cursurile din toamna anului 1927. Unele din băncile mari cu toate vremurile vitregi au reușit să facă emisiuni noi cu succes deplin.

Dintre industrii cea mai greu încercată a fost Reșița. Cu toate imensele ei averi, cu toate aranjamentele și posibilitățile ei mari de producție a fost pusă în imposibilitate de a-și putea executa sporirea de capital hotărâtă de adunarea generală extraordinară. Marele public deținător de acțiuni Reșița, privește cu îngrijorare spre conducerea acestei societăți. Dintre industriale mai bine s'au menținut cursurile soc. STB, Locuințe Bifine, Letea și Clădirea românească. Dacă ultimele două hârtii au prețuri în jurul nominalului, apoi cauza este împrejurarea, că în decursul anului trecut au făcut emisiuni cu prețuri reduse.

Mai puțin s'a pierdut la hârtiile cu dobândă fixă, deși și cursurile acestora au cedat cca 30% din cursurile cele mai ureate avute. Momentan cursurile acestora oscilează în jurul unei rentabilități de 9—10%. Probabil că pe baza acestei teorii se menține și cursul emisiunii 1929 de stabilizare la 81—82%.

Agenții oficiali și birourile lor de lichidare se poate spune cu siguranță, că au avut un an prost.

Împrejurarea, că cu excepțiunea a câtorva mici reacțiuni cu urcări de cursuri fără importanță și de foarte scurtă durată, aproape întreg anul a fost o continuă măcinare de cursuri, a avut ca urmare o restrângere considerabilă a volumului de afaceri. Apoi cursurile scăzute au atras după ele și scăderea taxelor de curtaj, cari se calculează per bucăți după valoarea de curs a hârtiilor. Astfel Reșița la 1010 Lei da 10 Lei curtaj, pe când azi ea dă numai 3 Lei.

Dar pe lângă aceste lovituri provenite din considerațiuni generale, sau mai bine zis din conjunctura pieței, birourile agenților oficiali au avut de suportat și alte neajunsuri create de dispozițiunile noiei legi. Întâiu au fost sacrificați 4 agenți oficiali, reducându-se numărul lor dela 18 la 14.

Apoi s'a dispus ca birourile agenților să nu mai lichideze decât transacțiunile, cari au cursuri în cota oficială și numai acele acțiuni, cari sunt cotate oficial în bursă. Ori se știe că numărul operațiunilor astfel interzise este destul de mare, iar câștigurile ce le revăneau agenților de pe urma acestor operațiuni, erau destul de importante. Cum agenții oficiali din curtajele încasate trebuie să-și acopere cheltuielile lor personale și chiriile și salariile funcționarilor birourilor lor, cam greu vor putea renunța la aceste venituri, fără a-și periclită bunul mers al afacerii lor.

Cauțiunea mare de Lei 1,000.000, responsabilitatea solidară și pregătirea academică ce noua lege prescrie agenților oficiali sunt sarcini imense față de șansele de câștig ce le conferă situația lor.

Intocmai ca și agenții oficiali și remizierii oficiali au avut de suferit în cursul anului trecut. Din cauza volumului redus de afaceri și a taxelor de curtaj extrem de scăzute anul trecut nu le-a procurat nici minimul necesar pentru existență. Pe deasupra legea nouă suprimând târgul liber (fără de care — practica o dovedește — în condițiile noastre orice activitate bursieră este imposibilă) ei trebuie să lucreze pe tăcute și în ascuns, ca să nu fie surprinși de organele conducătoare și de control a bursei.

Stabilizare și bilanț.

Repercursiunile stabilizării monetare asupra întreprinderilor economice private.

De Petre Poruțiu, prof. univ. (Urmare).

În scopul de a arăta tehnica operațiunilor de valorizare și revalorizare, lăsăm să urmeze un exemplu. La valorizare luăm ca bază Leul hârtie pe cursul de un dolar egal cu 160 Lei hârtie, sau după formula $160 \times \frac{10.000}{51.825} = 30.87$, adică 30.87 Lei hârtie egali cu un Leu aur vechiu. La revalorizarea bilanțului operăm cu Leul stabilizat: 32,258 Lei aur noui egali 1 Leu aur vechiu. Începem cu valorizarea:

Active	Bilanț de încheiere pe 31 Decembrie		Pasive
	Lei hârtie		Lei hârtie
Teren și clădiri	1,000.000	Capital	3,000.000
Mașini și instal.	2,000.000	Rezerve	1,000.000
Materii prime	4,000.000	Amortismente	1,000.000
Fabricate și mărfuri	7,000.000	Creditori obligatari	6,000.000
Clienți	8,000.000	Creditori diverși	14,600.000
Disponibilități	4,000.000	Profit	400.000
	Lei hârtie 26,000.000		Lei hârtie 26,000.000

Procedăm la valorizarea posturilor fixe, independente de unitatea măsurătoare de valori, din acest bilanț. Sunt — cum am arătat la alt loc (p. 50) — imobilele (teren și clădiri), mașinile

și instalațiunile, materiile prime — și participațiunile, întrucât reprezintă bunuri reale. Stocurile de fabricate și mărfuri în mod normal trebuie să fie recente și în consecință nu e cazul, să le reevaluăm.

Contul „teren și clădiri“ arătat în bilanț la active cu un sold de Lei hârtie 1,000.000, după valorizare se prezintă în modul următor:

Debit	Ct. teren și clădiri		Credit	
	Lei hârtie		Lei hârtie	
Daloarea înscrisă în bilanț la active, înainte de valorizare	1,000.000		Daloarea reevaluată (valorizată)	8,000.000
Diferența de trecut în cont separat ca rezultat al valorizării	7,000.000			
	Lei hârtie 8,000.000		Lei hârtie 8,000.000	

Diferența dintre suma înscrisă în bilanț la active și valoarea reevaluată (valorizată), stabilită prin expertiză, în Lei hârtie socotiți pe cursul de 30,87 Lei hârtie egali cu 1 Leu aur, o arătam la debitul contului „teren și clădiri“ și o trecem pe contul „rezultat al valorizării“. Deoarece prin valorizare exprimăm valoarea actuală a bunurilor, trebuie să descărcăm contul amortismente de sumele care privesc lucrurile reevaluate, conturile valorizate.

Majorăm deci debitul contului „amortismente la teren și clădiri“ cu suma de 400.000, cât a fost afectat amortizării terenului și clădirilor înainte de valorizare și credităm cu această sumă contul rezultat al „valorizării“:

Debit	Ct. amortismente la teren și clădiri		Credit	
	Lei hârtie		Lei hârtie	
Majorare la contul rezultat al valorizării	400.000		Suma amortismentelor înainte de valorizare	400.000
	Lei hârtie 400.000		Lei hârtie 400.000	

Creditarea contului „rezultat al valorizării“ urmează mai jos.

Operațiunea este justificată, fiindcă valorizarea ține seamă de prețul (valoarea) actuală a lucrului și astfel sumele adunate în scopul înlocuirii lucrului se eliberează complet.

La fel procedăm și cu contul „mașini și instalațiuni“ arătat în bilanț cu un sold activ de Lei 2,000.000 (p. 326):

Debit	Ct. mașini și instalațiuni		Credit	
	Lei hârtie		Lei hârtie	
Daloarea înscrisă în bilanț la active, înainte de valorizare	2,000.000		Daloarea reevaluată (valorizată)	12,500.000
Diferența de trecut în cont separat ca rezultat al valorizării	10,500.000			
	Lei hârtie 12,500.000		Lei hârtie 12,500.000	

Și aici majorăm contul „amortismente la mașini și instalațiuni” cu suma de Lei 350.000 afectată amortizării înainte de valorizare, presupunând că la reevaluare — valorizare — s'a ținut seamă de deprecierea obiectelor prin folosință. În caz contrar va trebui să deschidem și un cont de amortizare.

Debit	Ct. amortizare la mașini și instalațiuni	Credit
	Lei hârtie	Lei hârtie
Majorare la contul rezultat al valorizării	350.000	Suma amortismentelor înainte de valorizare
	Lei hârtie 350.000	Lei hârtie 350.000

Creditarea contului „rezultat al valorizării” cu suma de Lei 350.000 urmează mai jos.

Contul „materii prime” reprezentând în bilanț un activ de Lei 4.000.000 va avea și el un sold debitor, în caz de scădere continuă a cursului Leului și invers un sold creditor în cazul când — din cauza oscilațiilor frecvente — în momentul încheierii bilanțului cursul Leului va fi superior celui pe care au fost achiziționate materiile prime. Pentru variație dăm un exemplu care învederează ipoteza a doua (p. 337):

Debit	Ct. materii prime	Credit
	Lei hârtie	Lei hârtie
Valoarea înscrisă în bilanț la active, înainte de valorizare (prețul de achiziție)	4.000.000	Valoarea reevaluată (valorizată)
	Lei hârtie 4.000.000	Diferența de trecut în cont separat ca rezultat al valorizării)
		200.000
	Lei hârtie 4.000.000	Lei hârtie 4.000.000

Avem și aici amortismente dinainte de valorizare Lei 250.000, pe cari le arătăm în contul „amortismente la materii prime” la credit, le susținem însă și le trecem cu ajutorul „contului general de amortismente” în bilanțul ce îl deschidem după valorizare (p. 327):

Debit	Ct. amortismente la materii prime	Credit
	Lei hârtie	Lei hârtie
La etul general de amortismente	250.000	Suma amortismentelor înainte de valorizare
	Lei hârtie 250.000	Lei hârtie 250.000

Debit	Ct. general de amortismente	Credit
	Lei hârtie	Lei hârtie
La etul bilanț după valorizare	250.000	Prin et. amortismente la materii prime
	Lei hârtie 250.000	Lei hârtie 250.000

După aceleași principii contabil se face valorizarea participațiunilor, când este cazul (p. 326).

Soldurile rezultate din valorizarea posturilor fixe le trecem, cum am spus, pe contul de rezultat al valorizării:

Debit	Ct. rezultat al valorizării	Credit
	Lei hârtie	Lei hârtie
La et. materii prime	200.000	Prin et. teren și clădiri
Sold la et. bilanț după valorizare	18.050.000	Prin et. amortismente la teren și clădiri
		400.000
		Prin et. mașini și instalațiuni
		10.500.000
		Prin et. amortismente la mașini și instalațiuni
		350.000
	Lei hârtie 8.250.000	Lei hârtie 18.250.000

Ținând seamă de conturile valorizate bilanțul va avea acuma următoarea înfățișare:

Active	Bilanț încheiat după valorizare în Lei hârtie (30,87=1 Leu aur vechiu)	Pasive
	Lei hârtie	Lei hârtie
Teren și clădiri	8.000.000	Capital
Mașini și instalațiuni	12.500.000	Rezerve
Materii prime	3.800.000	Amortismente
Fabricate	7.000.000	Creditori obligatari
Clienți	8.000.000	Creditori diverși
Disponibilități	4.000.000	Profit
		Rezultatul valorizării
		18.250.000
	Lei hârtie 43.250.000	Lei hârtie 43.250.000

Prin valorizare cifrele posturilor fixe se schimbă și apare un cont nou, contul separat arătând într'o sumă globală diferențele rezultate din valorizare.

În Lei aur calculați pe cursul 30,87 Lei hârtie egali 1 Leu aur vechiu, bilanțul de sus se prezintă în modul următor:

Debit	Bilanț încheiat după valorizare în Lei aur vechiu	Credit
	Lei	Lei
Teren și clădiri	259.203	Capital
Mașini și instalațiuni	404.923	Rezerve
Materii prime	123.097	Amortismente
Fabricate	226.789	Creditori obligatari
Clienți	259.203	Creditori diverși
Disponibilități	129.627	Profit
		Rezultatul valorizării
		585.621
	Lei aur vechiu 1.402.842	Lei aur vechiu 1.402.842

Bilanțul revalorizat se deosebește de cel de mai înainte prin baza de valorizare, care este noua monedă legală — în cazul nostru Leul stabilizat: 32,258 Lei aur noi egali 1 Leu aur vechiu — și prin transformarea contului diferențial în capital social și rezervă, ceea ce se face pe lângă îndeplinirea formelor legale de către adunarea generală. (V. și Mabit pp. 133 ss).

Atât valorizarea, cât și revalorizarea bilanțului ca operațiuni juridice cad în competența exclusivă a adunării generale. (Cod. com. rom. art. 156, Cod. com. trans. art. 179).

În consecință bilanțul încheiat după valorizare, trebuie prezentat împreună cu raportul cen-

sorilor adunării generale, convocată în mod legal și statutar (cod. com. rom. art. 156, 157, cod. com. trans. 177). În dreptul românesc convocarea adunării generale se face printr'o încunoștințare ce s'a publicat cu cel puțin cincisprezece zile înainte de data fixată pentru întrunire în „Monitorul Oficial” și prin celelalte mijloace de publicitate prevăzute în actul constitutiv sau în statute; codul com. transilv. dispune, că modul de convocare al adunării generale, trebuie să se prevadă în statute (art. 157, pct. 8).

În conformitate cu art. 178, alineatul întâiu cod. com. rom. administratorii sunt datorți să prezinte cenzorilor, cel puțin cu o lună înainte de ziua fixată pentru întrunirea adunării generale bilanțul, împreună cu actele justificative. În afară de aceasta art. 178, alineatul ultim prevede publicarea bilanțului cu opt zile înainte de adunarea generală.

(„Revista juridică“)

(Va urma)

Situația.

Situația este foarte grea și absolut lipsită de orice orientare.

Cauza este în cea mai mare parte împrejurarea că guvernul s'a angajat în transformarea prea radicală a întregului organism al statului. Impresia este că nu dispune de oameni specialiști cu experiență, cari să știe ce vreau și cum au să fie noile instituțiuni, ce pun la cale.

În vremuri așa de grele, când economia națională este complect neorientată, lipsită de mijloace și orice putere de inițiativă, statul în loc să vie cu organele sale pregătite și întreținute cu atâta cheltuială în ajutorul acestora, își consumă toate puterile și mijloacele adunate cu atâta greutate în activități, cari nu-i sigur că vor prinde rădăcini, și cu atât mai puțin că vor da roade. Acestor împrejurări se atribuie deprimarea enormă ce se arată pretutindeni, și acestora trebuie să mulțumească guvernul că are atâtea dificultăți în calea sa.

Bursa cu toate că înainte de sărbători promitea mai mult pentru luna ianuarie se menține destul de fermă. În comparație cu mișcările de cursuri din alți ani, sporul de 5—7% obținut în ultimele două săptămâni numai de hârtiile al căror dividend este scadent peste cel mult 2 luni de zile, este neîndestulitor. Pentru viitorul apropiat sunt probabile noi urcări de cursuri. Momentan se remarcă lipsă mare de tranzacțiuni, și de clienți cu bani.

Cu deosebire se lucrează în bursă în: STB., Banca Românească, Letea, Clădirea Românească,

Reșița, Banca Națională, Creditul Minter, Credit Industrial.

Zilele trecute s'au făcut tranzacțiuni mai numeroase în petroliferele străine. Sunt cereuri burstiere, cari prevăd pentru viitorul apropiat urcări mai importante în aceste hârtii.

Probabil în vederea cuponului s'au îmbunătățit și cursurile unor asigurări.

Sunt o mulțime de hârtii încă — ce-l drept de a doua mână, — cari își au însă clientela formată și cari cu toate că dau dividende destul de apreciate nu se pot urca de loc. Astfel: Mica, Creditul Tehnic, Banca Ditticolă, de Scont, Generală etc.

„Albina” se cere la 800 și chiar la 825 fără a se găsi marfă.

Săptămâna trecută a avut joc mai mare „Textila Buhuși”. Afirmative a făcut o tranzacțiune mai importantă cu un grup străin în virtutea căreia străinii au preluat un pachet mai mare de acțiuni de-ale societății.

În rente situația fermă. Urcări mai bătaoare la ochi nu a avut decât Rentă în Dolari 1929 (de stabilizare), probabil în legătură cu urcările din Paris.

Urbanele și ruralele, al căror cupon s'a detașat la 1 ianuarie crt., nu au putut încă să-și revină — ca de obicei — la cursul anterior detașării.

*

Piața devizelor dela anul nou încoaci este încordată. Se remarcă lipsă cu deosebire în Lire sterline, cari sunt cerute la cursul maxim admis de stabilizare, adică 817.50. Este interesant, că Banca Națională nu vrea să dea marfă, iar băncilor le este interzis să cumpere peste acest curs. În celelalte sorte se găsește marfă chiar sub cursurile anunțate oficial.

București.

Remizier.

Impunerea depozitelor dela bănci

— Desmințirea unor știri alarmante. —

Zilele trecute două ziare din capitală au adus știrea senzațională și alarmantă, că funcționari de percepție vor face cereetări la bănci și vor cere informațiuni cu privire la depuneri spre fructificare. Această în vederea controlului sincerității declarațiilor pentru impozitul global.

Știrea a produs în cercurile bancare mare îngrijorare, căci dacă ar fi fost adevărată putea avea consecințe incalculabile prin o eventuală alarmare a publicului deponent.

Deaceea s'a văzut îndemnat Ministerul de finanțe, să dea cea mai categorică desmințire știrii lansate.

O asemenea măsură nu este prevăzută în nici o lege a țării, nici în legea asupra impozitelor directe și nici în legea asupra evaziunii fiscale.

În prima din aceste două legi, din contră, se prevede o reducere a impozitului asupra dobânzilor după depuneri.

Informații asupra depunerilor dela bănci nu se cer dela bănci din partea organelor fiscale și băncile nici nu sunt obligate să dea informațiuni asupra depunerilor și deponenților.

Iată de altfel, în întregime, comunicatul Ministerului de finanțe:

„Două ziare au anunțat că Ministerul de Finanțe ar fi dat instrucțiuni organelor fiscalului să facă cercetări la bănci sau să ceară acestora comunicări pentru a descoperi pe depunători în vederea impunerii.

Știrea aceasta este falsă pe dea întregul. Nici în legea contribuțiilor directe, nici în legea pentru reprimarea evaziunii fiscale, nu s'a introdus o asemenea măsură inchiuzitorială.

În dorința de a stimula depunerile spre fructificare la instituțiile bancare, Ministerul de finanțe a modificat art. 60, al. b) din legea contribuțiilor directe reducând la jumătate venitul din depozitul spre fructificare ce urmează a fi luat în calculul venitului global al fiecărui contribuabil.

Informațiuni cu privire la depozite nu se vor cere băncilor, cărora nici nu le incumbă obligația de ale procura.

Cum se vede, departe de a fi luat o măsură menită să gonească depunerile dela Bancă, prin reducerea la jumătate a impozitului global pentru dobânzile produse s'a urmărit tocmai contrariul.

Ziarele cari au publicat acea informație au urmărit să producă o panică printre depunători și să dăuneze prin urmare creditul țării.

De astă dată ne mulțumim să desaprobăm acest act incalificabil.

Avertizăm însă pe directorii celor două ziare, că la prima repețire a unor asemenea manopere, vom găsi mijloacele legale pentru a și primi sancțiunea pentru acțiunea lor criminală.

Nici nu luăm în considerație aberațiunea publicată de unul din aceste ziare cu privire la blocarea depozitelor căci ea confirmă permanenta rea-credință, care de fapt a devenit linia uniformă de conduită a aceluia ziar.

CRONICĂ.

Criză financiară în Timișoara După încetarea plăților din partea soc. de asig. „Lloydul Român“ și a băncii de credit „Hermes“, piața Timișoara are de înregistrat două noi insolvențe, a „Băncii comerciale și industriale șvabești“, una din puternicele institute financiare ale șvabilor și a „Căsei de păstrare burgheze“, considerată ca una din băncile cele mai solide din Timișoara.

Prima înființată acum 10 ani, și-a urcat treptat capitalul social la Lei 30 mil. (mai pe urmă în 1928 dela Lei 18 mil.); are 28 sucursale și a avut la finele anului 1928 o circulație totală de Lei 316 mil.; poziții active mai însemnate: Scont 117 mil., alți debitori Lei 150 mil., poziții pasive, afară de capital, depuneri spre fructificare Lei 170,000.000 pe libele și Lei 150 mil. în Cont-curent.

În 1928 a realizat un beneficiu net de Lei 5 milioane.

Insolvența „Căsei de păstrare burgheze“ a fost provocată de ultimele evenimente din piața Timișoarei.

Deponenții alarmați de insolvența celorlalte bănci, au asaltat ghișeurile băncii și și-au pretins depozitele.

În curs de câteva zile banca a replătit deponenților Lei 14 milioane, dar i s'au epuizat pentru moment disponibilitățile și a sistat temporal plățile; ea este însă — precum asigură direcțiunea — activă.

Pentru potolirea spiritelor agitate și pentru procurarea mijloacelor necesare pe seama ambelor bănci insolvente s'a apelat la Banca Națională și la guvern, cari au pus în vedere cel mai larg sprijin pentru salvarea pieței timișorene și restabilirea încrederii sdruncinate a publicului.

Banca „Pruna“, institut de credit industrial-comercial s. a. Ilia (jud. Hunedoara). Precum am anunțat la timpul său, banca „Progresul“ și întreprinderea comercială „Pruna“ ambele din Ilia au fuzionat.

Capitalul social a fost sporit la Lei 3 milioane și societățile fuzionate își continuă activitatea sub firma de mai sus.

Efectele legii concordatului preventiv în capitală Dela promulgarea legii și până la finele anului 1929 au fost prezentate Tribunalului Ilfov 104 cereri de concordate preventive, reprezentând firmele din chestiune active totale de Lei 3.126,008.061 și pasive totale de Lei 1.734,343.001.

Din cererile prezentate au fost admise 12, și respinse 19; asupra celorlalte încă nu s'au luat deciziuni.

„CRIȘANA“, institut de credit și economii în Brad.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală extraordinară a Institutului de credit și economii „CRIȘANA“ din Brad, ținută la 9 Ianuarie 1930, a hotărât sporirea capitalului societar dela 5,000.000 Lei, la 10,000.000 Lei.

Condițiunile în cari să emite sporul de Lei 5,000.000 sunt următoarele:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze și semneze după fiecare acțiune veche, una acțiune nouă;

2. Prețul unei acțiuni noi este de Lei 500— plus 50— Lei agio care se va conta la Fondul general de rezervă;

3. Terminul de optare și semnare este până la 1 Martie 1930;

4. Din prețul unei acțiuni se va plăti la semnare Lei 100— în capital și Lei 50— la Fondul general de rezervă; la 15 Iunie 1930, Lei 100—, la 15 Septembrie 1930, Lei 100—, la 15 Decembrie 1930, Lei 100— și la 1 Martie 1931, Lei 100—

5. După vărsăminte se va plăti dobândă egală cu $\frac{1}{100}$ -ul dividendei pentru anul 1930, după

ratele întârziate însă se vor percepe 4% în plus drept dobândă de întâzriere.

Acțiunile noi, deplin achitate, vor participa cu drept de vot la adunarea generală ordinară din anul 1931;

6. Acțiunile rămase neoptate de către vechii acționari, se pot vinde și neacționarilor cu prețul de Lei 800—, din care preț Lei 300— intră la Fondul general de rezervă. Suma convenită Fondului general de rezervă se încasează deodată cu rata I;

7. Acțiunile neoptate rămân la dispoziția Consiliului de administrație și se vor distribui acționarilor vechi;

8. Acțiunile noi se vor putea emite și în titluri cumulative de 5, 10 și 20 bucăți acțiuni.

Ceice voiesc a participa la emisiunea din anul acesta, au să se anunțe la timpul indicat cu declarația în scris, care declarație trebuie depusă deodată cu vărsământul I. la cassa Institutului din Brad, ori filialele acestuia.

Brad, la 9 Ianuarie 1930.

Consiliul de administrație.

„INSOTIREA DE CREDIT“ Daneș, jud. Târnava-mare.**CONVOCARE.**

În înțelesul art. 20 din statute, membrii „INSOTIRII DE CREDIT“ din Daneș, jud. Târnava-mare, se invită la

a XX-a adunare generală ordinară

ce se va ținea *Duminecă, 9 Februarie 1930, ora 14, în școala primară din comuna Daneș.*

Ordinea de zi:

1. Bilanțul pe anul 1929 și raportul Consiliului de administrație despre gestiunea anului 1929;
2. Raportul Consiliului de cenzori despre mersul afacerilor și examinarea bilanțului;
3. Propuneri privitoare la schimbarea statutelor;
4. Propuneri privitoare la împărțirea venitului curat de Lei 34,928;
5. Alegerea suplinitoare a Consiliului de cenzori;
6. Propuneri libere.

Activa.**Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.****Pasiva.**

	Lei	b.		Lei	b.
Cassa în numărar	16.689	—	Capital de cote	292.400	—
Acții la bănci	10.186	—	Fond de rezervă	90.113	—
Imprumuturi	2.017.736	—	Depuneri spre fructificare	1.848.631	—
Depuneri la bănci	256.513	—	Interese anticipate	35.000	—
			Denit curat	34.928	—
	2,301.124	—		2,301.124	—

Debit**Contul Pierdere și Profit.****Credit.**

	Lei	b.		Lei	b.
Interese după depuneri spre fructificare	215.127	—	Interese dela imprumuturi	323.680	—
Impozite: Către stat	8.055	—	Provizioni	38.080	—
12'10% și proporțional	21.266	—			
Remunerații	42.300	—			
Spese de administrare	39.481	—			
Porto postal	613	—			
Denit curat	34.928	—			
	361.750	—		361.750	—

Daneș, la 31 Decembrie 1929.

ss. Pompillu E. Constantin, director.

ss. Ioan Bendorjean, casier.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Ioan Tîlcea 91, președinte.

ss. Nicolae Tătar, vicepreședinte.

ss. Iustin Medrea

ss. Zaharie Cristea 77

ss. Sebastian Șoneriu

Subsemnatul Consiliu de cenzori, conturile prezente, le-am aflat în deplină regulă, exacte și în consonanță cu registrele institutului, purtate corect. Deci vă propunem a da absolutul, Consiliului de administrație și Consiliului de cenzori pe anul de gestiune 1929.

Daneș, la 10 Ianuarie 1930.

ss. Ambrosie Câmpean, președinte

ss. Gheorghe Dop

ss. Dr. Ilarie Holom

ss. Ioan Bendorjean

ss. Ambrosie Cristea

ss. Nicolae Constantin

ss. Nicolae Tîlcea

